

## ซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต Soft Power: Cultural Heritage to Promote Tourism of Phuket Province

หิรัญญา กลางนุรักษ์<sup>1\*</sup> สันติธร ภูริภักดี<sup>2</sup> และ มนัสสินี บุญมีศรีสง่า<sup>3</sup>  
Hiranya Klangnurak<sup>1\*</sup>, Santidhorn Pooripakdee<sup>2</sup> and Manassinee Boonmeesrisa-ngā<sup>3</sup>

\*Corresponding author, e-mail: hiranya.k@pkru.ac.th

Received: March 18<sup>th</sup>,2024; Revised: November 20<sup>th</sup>,2024.; Accepted: December 17<sup>th</sup>,2024.

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต และแนวทางการส่งเสริมซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต โดยใช้วิธีการวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยา เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ การศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคพรรณาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า 1. มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตนั้นมีหลักๆ ด้วยกัน 8 ด้าน ได้แก่ อาหาร ภาพยนตร์ แฟชั่น ศิลปะการต่อสู้ งานเทศกาล ความเชื่อความศรัทธา วัฒนธรรมพื้นบ้าน และ สถาปัตยกรรม 2. แนวทางการสร้างซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ตนั้นต้องมีการบูรณาการ หรือร่วมมือกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่จะนำมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ของจังหวัดภูเก็ตมาพัฒนาและผลักดันให้เกิดเป็นซอฟต์แวร์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภูเก็ต และในขณะเดียวกันก็ต้องมีการอนุรักษ์ รักษา และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมของภูเก็ตส่งต่อให้เยาวชนรุ่นหลัง เพื่อให้เกิดการสืบทอดความรู้ต่อไป

คำสำคัญ: ซอฟต์แวร์ มรดกทางวัฒนธรรม ภูเก็ต

### Abstract

The objectives of this research were to study cultural heritage for promoting tourism in Phuket province and to explore approaches for guidelines soft power from cultural heritage to promote tourism in Phuket province. The study employed phenomenological research methodology. Data was collected through in-depth interviews with 17 key informants. Research tools included the study of relevant concepts, theories, and research, as well as in-depth interview forms.

<sup>1</sup> นักศึกษา, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว โรงแรม และอีเวนต์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Student in Exhibition and Event Management Program, Faculty of Management Science, Silpakorn University.

<sup>2</sup> อาจารย์, สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว โรงแรม และอีเวนต์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Lecturer in Exhibition and Event Management Program, Faculty of Management Science, Silpakorn University.

The researcher analyzed the data using descriptive analysis techniques. The research findings were as follows 1. Cultural heritage for promoting tourism in Phuket province consists of 8 main aspects: food, cinema, fashion, martial arts, festivals, beliefs and faith, folk culture, and architecture, 2. Approaches for creating soft power from cultural heritage to promote tourism in Phuket province require integration or cooperation among relevant agencies, including both government and private sectors. These entities should develop and promote the existing cultural heritage of Phuket province to create soft power for tourism promotion. Simultaneously, there must be efforts to conserve, preserve, and revitalize Phuket's cultural heritage, passing it on to future generations to ensure the continuation of knowledge.

**Keywords:** Soft power, Cultural Heritage, Phuket

## บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ และสังคม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวครอบคลุมธุรกิจหลายประเภทที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง และทางอ้อม ที่ก่อให้เกิดรายได้ การท่องเที่ยวจึงเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของหลายประเทศทั่วโลก จะเห็นได้ว่ารัฐบาลแต่ละประเทศให้ความสำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้ได้ส่วนแบ่งทางการตลาดของการท่องเที่ยวโลก ประเทศไทยก็เช่นกันมีการสร้างกลยุทธ์ในการขับเคลื่อน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหลายรูปแบบ เนื่องด้วยประเทศไทยมีจุดแข็งหลายประการ เช่น มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ และมีการให้บริการที่มีคุณภาพและเป็นมิตร เป็นต้น ทำให้ประเทศไทยเป็นอีกหนึ่งจุดหมายปลายทางที่ของการท่องเที่ยวยอดนิยมในโลก จากความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว รัฐบาลจึงได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) เรื่องการสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการโดยส่งเสริมการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว โดยใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์และเอกลักษณ์แห่งความเป็นไทยที่สะท้อนวัฒนธรรมและวิถีชุมชนเพื่อกระจายรายได้สู่คนในชุมชนอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับระบบนิเวศ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ พัฒนากลุ่มคลัสเตอร์ท่องเที่ยวเชื่อมโยงกิจกรรมการท่องเที่ยวตามความต้องการของตลาด พื้นฟูความเชื่อมั่นและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อการท่องเที่ยวไทย ดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดทั้งเชิงรุกและเชิงรับในตลาดเป้าหมาย ตลาดศักยภาพเดิมและตลาดใหม่ มุ่งเน้นนักท่องเที่ยวคุณภาพ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าต่อประสบการณ์มากกว่าคุ้มค่าเงินสนับสนุนคนไทยให้เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศให้เพิ่มมากขึ้น (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

ปัจจุบันจะเห็นได้ว่าเครื่องมือสำคัญที่สร้างความสำเร็จทางการตลาดล้วนมาจากซอฟต์แวร์ โดยเฉพาะซอฟต์แวร์ด้านการท่องเที่ยวที่แต่ละประเทศได้สร้างขึ้นมา เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในหลาย ๆ ประเทศที่มีนโยบายการผลักดันนำซอฟต์แวร์มาเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) คำว่า ซอฟต์แวร์ถูกนำมาพูดถึงอยู่บ่อยครั้ง

อย่างเช่นที่ใน MV เพลงของลิซ่า มีการนำเอาวัฒนธรรมไทยทั้งเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับไปใช้การแต่งตัวใน MV ครั้งนั้น ทำให้เผยแพร่ออกไปทั่วโลก แต่ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ไม่ได้หมายถึงเพียงมิติทางด้านวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียว ยังรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ทางการเมืองโดยมีวัฒนธรรมเป็นตัวขับเคลื่อน (สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้, 2566) โดย McClory (2019) ได้เสนอว่า ประเทศต่างๆ สามารถใช้ Soft Power ในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ส่งเสริมการท่องเที่ยว ดึงดูดการลงทุน และสร้างพันธมิตรทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากข้อเสนอแนะเชิงนโยบายยุทธศาสตร์ซอฟต์แวร์ของประเทศไทย สรุปได้ดังต่อไปนี้ ด้านทรัพยากรซอฟต์แวร์ของประเทศไทยที่มีศักยภาพในการส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเวทีโลก ได้แก่ อาหาร ละครและภาพยนตร์ มวยไทย ตลอดจนวัฒนธรรมอื่นๆ ซึ่งทำให้คนต่างประเทศรับรู้ถึงเอกลักษณ์ของประเทศไทย เครื่องมือในการส่งเสริมซอฟต์แวร์ของประเทศไทย เช่น ผ่านละครและภาพยนตร์ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพผ่านอาหารไทย เป็นต้น สำหรับปัญหา อุปสรรค และผลกระทบของการใช้นโยบายซอฟต์แวร์ของประเทศไทย พบว่าซอฟต์แวร์ของประเทศไทยยังขาดการพัฒนาเชิงลึก เช่น การส่งเสริมอาหารไทยผ่านการรับรองด้วยตราเครื่องหมายสัญลักษณ์ เนื้อหาละครไทยยังไม่มีความเป็นอัตลักษณ์ที่เด่นชัด เป็นต้น และยังขาดการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ปัจจุบันประเทศไทยมีการผลักดันให้นำซอฟต์แวร์มาเป็นยุทธศาสตร์ในการต่อยอดการท่องเที่ยวผ่านแนวคิด “From SPOT จากจุดสนใจสู่จุดมุ่งหมายของการเดินทาง “5F” ได้แก่ อาหาร (Food) ภาพยนตร์ (Film) แฟชั่น (Fashion) ศิลปะการต่อสู้ (Fighting) และงานเทศกาล (Festival) (สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2566)

จังหวัดภูเก็ต เป็นจังหวัดเดียวที่มีสภาพเป็นเกาะ ตั้งอยู่ในทะเลอันดามันและถือว่าเป็นจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของประเทศไทย โดยได้ชื่อว่าเป็น “ไข่มุกแห่งอันดามัน” กล่าวคือ เป็นจังหวัดที่มีความสวยงาม หาดทรายขาวสะอาดตัดกับน้ำทะเลอย่างชัดเจน และขณะเดียวกันภูเก็ตถือได้ว่าเป็นเมืองที่มีวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมที่มีความโดดเด่นเป็นของตนเอง โดยเฉพาะสถาปัตยกรรมชิโน-โปรตุกีส และได้ชื่อว่าเป็นเมือง East Meets West ที่ที่ซึ่งตะวันออกพบตะวันตกนั้นคือภูเก็ตมีลักษณะของความทันสมัยและเป็นเมืองนานาชาติที่ในขณะเดียวกันก็ดำรงศิลปะและวัฒนธรรมเป็นของตนเองได้อย่างเด่นชัด (กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน, 2566) ศักยภาพของเมืองภูเก็ตที่มีความโดดเด่นและยังเป็นย่านที่มีผู้อยู่อาศัยอยู่เป็นปกติ โดยอยู่ในเกณฑ์พิจารณาเมืองที่พัฒนาการมาจากความเจริญรุ่งเรืองและความเฟื่องฟูของอุตสาหกรรมเหมืองแร่ดีบุก สัมผัสเกิดเมืองเก่า ที่มีสถาปัตยกรรมมีเอกลักษณ์แบบชิโนโปรตุกีส เพราะประวัติศาสตร์เมืองภูเก็ตมีหัวใจสำคัญคือการทำเหมืองแร่ ก่อนที่จะเป็นเมืองตากอากาศ จนพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของภาคใต้ และเมืองเก่าภูเก็ตยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์อารยธรรมความเจริญรุ่งเรืองของอุตสาหกรรมเหมืองแร่ มีความรุ่งเรืองทางการค้าก่อให้เกิดการปรากฏงานสถาปัตยกรรมที่เป็นผลสืบเนื่องจากการทำเหมืองแร่ดีบุกขึ้นมา คงเอกลักษณ์จนถึงปัจจุบัน ตลอดจนมีการอนุรักษ์สืบทอดความเป็นของแท้ดั้งเดิมเอาไว้เป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (อนันต์ ชูโชติ, 2562)

จากเหตุผลข้างต้นผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตในมุมมองด้านมรดกทางวัฒนธรรม เพิ่มเติมจากมุมมองที่นักท่องเที่ยวมักจะให้ความสนใจที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเพียงแค่ว่าหาดทรายขาว ทะเลสวย ทำให้ในช่วงฤดูฝนนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจำนวนน้อย ผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษา “ซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต” เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในช่วงฤดูฝน และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

## วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษามรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต

## ระเบียบวิธีวิจัย

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลหลัก จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ตัวแทนภาครัฐ ประกอบไปด้วย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดภูเก็ต วัฒนธรรมจังหวัด สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต และนักวิชาการ จำนวน 6 คน กลุ่มที่ 2 ตัวแทนสมาคม/เครือข่าย ประกอบไปด้วย สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต เครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดภูเก็ต สมาคมมัคคุเทศก์อันดามัน และหมู่บ้านวัฒนธรรมกลางบ้านแซน จำนวน 6 คน และกลุ่มที่ 3 ตัวแทนจากภาคเอกชน ประกอบไปด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว มัคคุเทศก์มิวเซียมภูเก็ต สนามวยบางลาป่าตอง จำนวน 5 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด จำนวน 17 คน

### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลในระดับปฐมภูมิโดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัย ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรม แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยว แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอัตลักษณ์มรดกทางวัฒนธรรม และข้อมูลพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต จากนั้นตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้มาด้วยการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือการนำข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดมาเปรียบเทียบว่าข้อมูลที่มีอยู่แสดงไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ (Cohen and Manion, 1994)

2. เก็บข้อมูลภาคสนามด้วยแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ตัวแทนภาครัฐ กลุ่มที่ 2 ตัวแทนสมาคม/เครือข่าย และกลุ่มที่ 3 ตัวแทนจากภาคเอกชน จำนวน 17 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยยึดแนวคำถามสัมภาษณ์จากแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อให้มีจุดยืนและประเด็นที่ใช้สัมภาษณ์ มีขอบเขตของข้อคำถามดังนี้ มรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต อัตลักษณ์มรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต มรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ตที่สามารถส่งเสริมเป็นการท่องเที่ยวได้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาสิ่งที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ และอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นในปรากฏการณ์นั้นๆ (Creswell, 2007) ในการสัมภาษณ์จะไม่มีการกำหนดหรือเรียงลำดับหัวข้อคำถาม เป็นการสนทนาแบบธรรมชาติและไม่สร้างความอึดอัดแก่ผู้ถูกสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์จะดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์เริ่มไม่มีความแตกต่าง ผู้วิจัยจึงยุติการสัมภาษณ์

### การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ตัวแทนภาครัฐ กลุ่มที่ 2 ตัวแทนสมาคม/เครือข่าย และกลุ่มที่ 3 ตัวแทนจากภาคเอกชน จำนวน 17 คน โดยการสัมภาษณ์ตามวันและเวลาที่ได้รับอนุญาตเข้าเก็บข้อมูล

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สรุประเบียบสำคัญด้วยการถอดเทปการสนทนาแบบคำต่อคำ (Verbatim Transcription) และอ่านแบบสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักทุกราย

2. เรียบเรียงข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลภาคสนาม จัดกลุ่มคำตอบที่มีลักษณะใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน เพื่อเป็นการลดทอนข้อมูลให้เหลือเป็นมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์งานวิจัย

3. สรุปผลงานวิจัยและนำไปพัฒนาเป็นข้อสรุปเชิงทฤษฎีในการนำเสนอการสร้างซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของภูเก็ต

## ผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษามรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต และแนวทางการส่งเสริมซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) ด้วยวิธีวิจัยแบบปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology) เป็นการมุ่งศึกษาตีความประสบการณ์การดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลว่าแท้จริงแล้วบุคคลนั้นรับรู้ และให้ความหมายกับประสบการณ์ที่กระทำอย่างไรบ้าง จากผู้ให้ข้อมูลหลัก จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ตัวแทนภาครัฐ กลุ่มที่ 2 ตัวแทนสมาคม/เครือข่าย และกลุ่มที่ 3 ตัวแทนจากภาคเอกชน จำนวน 17 คน และนำผลการสัมภาษณ์มาศึกษาตามวัตถุประสงค์ต่อไปนี้

**วัตถุประสงค์ที่ 1** เพื่อศึกษามรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่ามีมรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต สะท้อนถึงการผสมผสานอันเป็นเอกลักษณ์ของอิทธิพลพื้นเมืองของไทย จีน มาเลย์ และแม้แต่ยุโรป ความหลากหลายนี้ได้หล่อหลอมเอกลักษณ์ของเกาะ ทำให้เกาะแห่งนี้เป็นจุดหมายปลายทางทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นในประเทศไทย

1. อิทธิพลของซิโนโปรตุกีส ลักษณะเด่นของภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมของภูเก็ตคือสถาปัตยกรรมซิโนโปรตุกีสซึ่งเห็นได้ชัดเจนโดยเฉพาะในย่านเมืองเก่า ลักษณะนี้เกิดขึ้นในช่วงที่การขุดตึกเฟื่องฟูในช่วงศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งเป็นช่วงที่พ่อค้าชาวยุโรปและจีนเข้ามาตั้งถิ่นฐานในภูมิภาคนี้ ผลลัพธ์ที่ได้คือพื้นที่ที่ทั้งงดงามราวกับภาพวาดด้วยอาคารพาณิชย์ คฤหาสน์ และอาคารสาธารณะที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้อย่างดี ซึ่งผสมผสานสถาปัตยกรรมสไตล์โคโลเนียลยุโรปและจีนเข้าด้วยกัน

2. อิทธิพลของจีน ชุมชนชาวจีนมีผลกระทบอย่างมากต่อวัฒนธรรมของภูเก็ต ผู้อพยพชาวจีนจำนวนมากเดินทางมาถึงในยุคเหมืองแร่ดีบุก และอิทธิพลของพวกเขาให้เห็นในวัด อาหาร และเทศกาลต่างๆ ของเกาะ เทศกาลกินเจประจำปีภูเก็ตซึ่งมีต้นกำเนิดจากชุมชนชาวจีนในท้องถิ่น เป็นงานที่โดดเด่นซึ่งประกอบด้วยขบวนแห่ตามท้องถนน การเจาะร่างกายตามพิธีกรรม และการรับประทานอาหารมังสวิรัตโดยมีจุดประสงค์เพื่อนำโชคลาภ

3. วัฒนธรรมไทยท้องถิ่น วัฒนธรรมไทยในภูเก็ตมีศูนย์กลางอยู่ที่ค่านิยมและการปฏิบัติแบบดั้งเดิม พุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาหลักมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวัน วัดพุทธหลายแห่ง เช่น วัดฉลอง ไม่เพียงแต่เป็นศูนย์กลางทางจิตวิญญาณเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางชุมชนอีกด้วย เทศกาล ดนตรี การเดินรำ และศิลปะแบบไทยๆ เป็นส่วนสำคัญของภูมิทัศน์วัฒนธรรมของภูเก็ต

4. อาหาร อาหารของภูเก็ตสะท้อนถึงมรดกทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีทั้งรสชาติไทย จีน และมาเลย์ โดยมีอาหารทะเลเป็นส่วนประกอบหลัก อาหารอย่างหมี่กึ่งกิน ไอ้ต้าว และหมูฮ้อง ล้วนเป็นอาหารพื้นเมืองงานพิเศษที่ผสมผสานประเพณีการทำอาหารที่แตกต่างกัน

5. เทศกาลและการเฉลิมฉลอง ปฏิทินของภูเก็ตเต็มไปด้วยเทศกาลและการเฉลิมฉลองทางวัฒนธรรมต่างๆ มีตั้งแต่เทศกาลไทยที่เฉลิมฉลองระดับชาติ เช่น ถีอศิลป์กีนฝัก (กินเจ) ประเพณีสงกรานต์ (ปีใหม่ไทย) และประเพณีลอยกระทง ไปจนถึงงานสำคัญในท้องถิ่น เช่น เทศกาลพ้อตอ ซึ่งให้เกียรติบรรพบุรุษตามความเชื่อของจีน

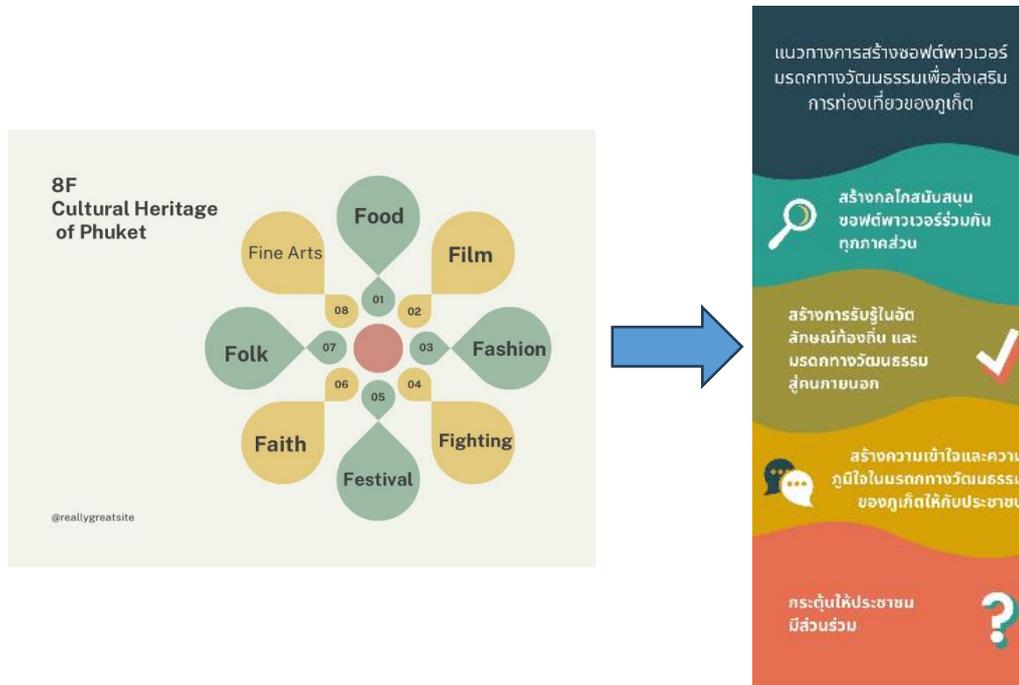
6. ชุมชนชาวเล เป็นส่วนสำคัญของโครงสร้างวัฒนธรรมของภูเก็ต ชุมชนเหล่านี้ซึ่งมีวิถีชีวิตอันเป็นเอกลักษณ์โดยมีศูนย์กลางอยู่ที่ทะเล ช่วยให้เห็นประวัติศาสตร์และมรดกก่อนการท่องเที่ยวของเกาะ ประเพณีดั้งเดิม ทักษะการต่อเรือ

มรดกทางวัฒนธรรมอันยาวนานนี้ทำให้เกิดเป็นมากกว่าการเป็นจุดหมายปลายทางริมชายหาด ชมพระอาทิตย์ คำน้ำดูปะการัง แต่ยังเป็นสถานที่ซึ่งมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมาบรรจบกันและอยู่ร่วมกัน ทำให้เกิดฉากวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์และมีชีวิตชีวา ผู้มาเยือนภูเก็ตจึงได้รับประสบการณ์ที่ไม่เพียงแต่มีรูปลักษณ์และรสชาติอาหารเท่านั้น แต่ยังหยั่งรากลึกในบริบททางประวัติศาสตร์ที่หลากหลายอีกด้วย

**วัตถุประสงค์ที่ 2** เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า หากยึดซอฟต์แวร์ตามการผลักดันให้นำซอฟต์แวร์มาเป็นยุทธศาสตร์ในการต่อยอดการท่องเที่ยวผ่านแนวคิด “From SPOT จากจุดสนใจสู่จุดมุ่งหมายของการเดินทาง “5F” ได้แก่ อาหาร (Food) ภาพยนตร์ (Film) แฟชั่น (Fashion) ศิลปะการต่อสู้ (Fighting) และงานเทศกาล (Festival) นั้นจากการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าจังหวัดภูเก็ตมีความเป็นได้ทั้ง “5F” และยังมีเพิ่มเติมอีก “3F” ได้แก่ ความเชื่อความศรัทธา (Faith) วัฒนธรรมพื้นบ้าน (Folk) และ สถาปัตยกรรม (Fine Arts) องค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้แบ่งประเภทของมรดกทางวัฒนธรรมไว้ 2 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้ (Tangible Cultural Heritage) เช่น โบราณวัตถุ โบราณสถาน งานจิตรกรรม เป็นต้น และมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Cultural Heritage) อาทิ ความเชื่อ ศาสนา ประเพณี เป็นต้น หากได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ร่วมกันกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องผลักดันในการสร้างกลไกหนุนเสริมการนำมรดกทางวัฒนธรรมด้านต่างๆ ของจังหวัดภูเก็ตออกมาสร้างการรับรู้ อาทิ การเผยแพร่อาหาร วัฒนธรรม ประเพณี เสื้อผ้ากีฬา เป็นต้น ผ่านสื่อต่างๆ ที่สามารถเชื่อมโยงเข้าถึงคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกชาติ ทุกภาษาได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม และในขณะเดียวกันก็ต้องสร้างความเข้าใจและความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ท้องถิ่น มรดกทางวัฒนธรรมให้กับประชาชนในจังหวัด กระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเผยแพร่ รักษา และพัฒนาต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ตให้มีมูลค่าเพิ่ม สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมเยือน

## องค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยเรื่อง “ซอฟต์แวร์พาวเวอร์มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปองค์ความรู้ใหม่เป็นแผนภาพได้ดังนี้



รูปที่ 1 องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ได้องค์ความรู้ใหม่โดยค้นพบมรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ตที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างเป็นซอฟต์แวร์พาวเวอร์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทั้งหมด 8 อย่าง ได้แก่ ได้แก่ อาหาร (Food) ภาพยนตร์ (Film) แฟชั่น (Fashion) ศิลปะการต่อสู้ (Fighting) และงานเทศกาล (Festival) ความเชื่อความศรัทธา (Faith) วัฒนธรรมพื้นบ้าน (Folk) และ สถาปัตยกรรม (Fine Arts) โดยแนวทางในการสร้างเป็นซอฟต์แวร์พาวเวอร์ควรเริ่มจากการสร้างการรับรู้ในอัตลักษณ์มรดกทางวัฒนธรรมให้กับบุคคลภายในท้องถิ่นก่อน แล้วนำไปสู่การสร้างการรับรู้สู่คนภายนอกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไป

## สรุปและอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษามรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต พบว่า มรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต สะท้อนถึงการผสมผสานอันเป็นเอกลักษณ์ของอิทธิพลพื้นเมืองของไทย จีน มาเลย์ และแม้แต่ยุโรป ความหลากหลายนี้ได้หล่อหลอมเอกลักษณ์ของภูเก็ต ซึ่งมรดกทางวัฒนธรรมที่สามารถนำมาส่งเสริมการท่องเที่ยวได้มีดังนี้ 1) อาหาร ถือได้ว่าเป็นรากเหง้าแห่งอารยธรรม เป็นบ่อเกิดประเพณีและอัตลักษณ์ ภูเก็ตเป็นเมืองแรกของประเทศไทย เมืองแรกของอาเซียน และเป็นหนึ่งใน 18 เมืองทั่วโลก ที่ได้รับประกาศยกย่องเป็นเมืองสร้างสรรค์ด้านวิทยาการอาหารจากยูเนสโก อาหารพื้นเมืองภูเก็คนั้นมีหลายรายการ อาทิ หมูฮ้อย ไอ้วเอ๋ว เป็นต้น 2) ภาพยนตร์ ภูเก็ตเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ของประเทศไทยที่นิยมได้รับให้เป็นสถานที่ในการถ่าย

ทำภาพยนตร์ และซีรีส์มากมาย โดยมีทำเลที่นิยมได้แก่ ย่านเมืองเก่าภูเก็ต แหลมพรหมเทพ หาดป่าตอง หาดพาราไดซ์ ภูเก็ตแพนตาซี เป็นต้น ทำให้มีการเดินทางท่องเที่ยวตามรอยภาพยนตร์เกิดขึ้น 3) แฟชั่น ภูเก็ตมีชุดพื้นเมืองที่มีเอกลักษณ์ นั่นคือชุดบาบ้าย่าหย่า ซึ่งเป็นการแต่งกายสไตล์เปอร์านากัน ปัจจุบันชาวภูเก็ตยังมีการสวมใส่ชุดบาบ้าย่าหย่าอยู่โดยเฉพาะการไปร่วมงานต่างๆ เช่น งานแต่งงาน เป็นต้น 4) ศิลปะการต่อสู้ ภูเก็ตเป็นอีกหนึ่งจุดหมายปลายทางของชาวต่างชาติที่สนใจเดินทางมาเพื่อชมหรือเรียนมวยไทยจำนวนมาก 5) งานเทศกาล ภูเก็ตมีงานเทศกาลทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และโดดเด่นเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปเลยคือ เทศกาลถือศีลกินผัก นอกจากนี้ยังมีประเพณีผ้อต่อ งานอนุสาวรีย์ท้าวเทพกษัตรีและท้าวศรีสุนทร ประเพณีวิวาท์บาบ้าย่า เปอรานากัน 6) ความเชื่อความศรัทธา เนื่องด้วยภูเก็ตมีทั้งคนไทย และคนไทยเชื้อสายจีน ทำให้มีความเชื่อความศรัทธาที่หลากหลาย อาทิ ไหว้พระเคราฟลิ่งศักดิ์สิทธิ์ 3 วัด ความเชื่อความศรัทธาในหลวงพ่อแช่ม อดีตเจ้าอาวาสวัดฉลอง จากเรื่องราวความศักดิ์สิทธิ์และคุณความดีของท่าน นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาจจะกล่าวได้ว่าใครไปภูเก็ตก็ต้องแวะเข้าไปกราบไหว้สักการบูชา วัดพระทอง หนึ่งใน Unseen Thailand ของจังหวัดภูเก็ต และสักการะ พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ตำบลกระรน นอกจากนี้ชาวภูเก็ตศรัทธาในประเพณีถือศีลกินผัก คนจีนที่อยู่ในทุสมัยนั้น มีความเชื่อและศรัทธาในเรื่องเทพพระเจ้าประจำตระกูลหรือเทพพระเจ้าที่คุ้มครองประจำหมู่บ้าน เช่น เทพดาฟ้าดิน เขียนต่างๆ รวมถึงบรรพบุรุษของตนเองมาก่อนแล้ว เมื่อมีเหตุเภทภัยเกิดขึ้นจึงได้และองค์เทพที่นับถือบูชากราบไหว้มาคุ้มครองปกป้องรักษา 7) วัฒนธรรมพื้นบ้าน ภูเก็ตเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไม่เหมือนใครมีทั้งวัฒนธรรมแบบเปอร์านากัน และวัฒนธรรมของชาวเลที่น่าสนใจ และ 8) สถาปัตยกรรม เมืองเก่าภูเก็ตมีสถาปัตยกรรมที่เกิดมาจากการผสมผสานของวัฒนธรรมกลุ่มชาวตะวันตกที่เข้ามาลงทุนกิจการเหมืองแร่ และกลุ่มชาวจีนฮกเกี้ยนจากตอนใต้ของจีนที่อพยพเข้ามาจับจองเป็นกาลี และก้าวขึ้นเป็นนายเหมืองเช่นกัน การผสมผสานของวัฒนธรรมจึงได้ถูกหลอมรวมขึ้นในยุคหนึ่ง และปรากฏให้เห็นเป็นหนึ่งในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ผ่านศิลปะ วัฒนธรรม และสถาปัตยกรรมที่ยังคงถูกสืบทอดต่อกันมา จนกลายเป็นอัตลักษณ์เด่นชัดในรูปแบบสถาปัตยกรรมที่เรียกว่า สถาปัตยกรรมสไตล์ชิโนโปรตุกีส สอดคล้องกับการวิจัยของฐิตาภา บำรุงศิลป์ และคณะ (2564) ที่กล่าวถึงศักยภาพ ด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งดึงดูดใจและเพิ่มการประสบการณ์ที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยวตลอดจนมีการพัฒนาเส้นทางกิจกรรมและเทศกาลต่างๆให้เกิดในแหล่งท่องเที่ยว ส่วนประเด็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานของภาครัฐหรือเอกชนในเรื่องของการมีกิจกรรมพิเศษตามเทศกาลและโอกาส เช่น ถนนคนเดิน เทศกาลอาหาร งานวิจัยของฐิตาภา ชัยเกษม (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่องอัตลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงอาหารรูปแบบมรดกวัฒนธรรมมีชีวิตในเขตเมืองเก่าภูเก็ต พบว่า อัตลักษณ์ และเอกลักษณ์อาหารในเขตเมืองเก่าภูเก็ตนั้นเกิดจากการผสมผสานของผู้คนจากหลากหลายเชื้อชาติที่เดินทาง หรืออพยพเข้ามาเพื่อตั้งรกราก หรือทำการค้าขายระหว่างประเทศ และชนพื้นเมืองดั้งเดิมของจังหวัดภูเก็ต นำไปสู่ความเป็นพหุทางสังคม และทางวัฒนธรรมเกิดการหลอมรวมระหว่างอาหารท้องถิ่น และอาหารที่ถูกนำเข้ามาผ่านระยะเวลาและองค์ความรู้กระบวนการในการดัดแปลง และหลอมรวมจนเกิดเป็นเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งสิ่งที่สามารถจับต้องได้ทางวัฒนธรรมสิ่งหนึ่งคือ “อาหาร” และ อาหารในเขตเมืองเก่าภูเก็ตนั้นบ่งชี้ได้ถึงรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่ยังคงมีชีวิตนำไปสู่การท่องเที่ยวเชิงอาหารที่มีศักยภาพ งานวิจัยของพลดิยาพร มณีรัตน์ และประสพชัย พสุนนท์ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหารของนักท่องเที่ยวในชุมชนย่านเมืองเก่าจังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัยพบว่า คุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมและประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงอาหารนั้นมีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลซึ่งกัน โดยแหล่งท่องเที่ยวที่มีมรดกทางวัฒนธรรมและมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ การดำรงชีวิต เอกลักษณ์ของท้องถิ่น สัมผัสได้ถึงความแท้จริงและ

ความงาม มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการอนุรักษ์ การเรียนรู้วัฒนธรรมร่วมกับคนในท้องถิ่น ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความบันเทิงจากกิจกรรมการท่องเที่ยว การเลือกซื้อสินค้าท้องถิ่น การเยี่ยมชมเทศกาลประเพณีต่างๆ สามารถทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ทางการท่องเที่ยวเชิงอาหาร จะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ความประทับใจเกิดเป็นความทรงจำที่ดีและเกิดการบอกต่อ งานวิจัยของพรณี สวานเพลง และคณะ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอาหาร พบว่าจังหวัดภูเก็ตมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติสถาปัตยกรรม สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี อาหารท้องถิ่นที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของจังหวัดภูเก็ต ชุมชนย่านเมืองเก่าภูเก็ต มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางมรดกทางวัฒนธรรม ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต แสดงถึงเอกลักษณ์และวัฒนธรรมในการนำเสนอวิถีชีวิตของชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นชุมชนที่มีอัตลักษณ์ด้านอาหารท้องถิ่น มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่นำอาหารท้องถิ่นมาผสมผสานร่วมกับมรดกทางวัฒนธรรม ดังนั้นมรดกทางวัฒนธรรมและอาหารจึงมีความสัมพันธ์ต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนย่านเมืองเก่าภูเก็ต โดยนักท่องเที่ยวสามารถเยี่ยมชมเรียนรู้และสัมผัสถึงประสบการณ์ทางด้านอาหาร เพื่อชิมอาหารและเรียนรู้วัฒนธรรมร่วมกับคนในท้องถิ่น งานวิจัยของสาธิตา สุกฤตตันกุลชัย และกรรณิกา สงวนสินธุกุล (2563) ซึ่งพบว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและอาหารพื้นถิ่นที่เป็นจุดเด่นของแต่ละพื้นที่สามารถดึงดูดและสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับนักท่องเที่ยว

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต พบว่า หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรสร้างกลไกเสริมซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวเนื่องเพื่อผลักดันให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สร้างการรับรู้สู่คนภายนอกโดยการเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรม ทั้ง 8F อันได้แก่ Food (อาหาร) Film (ภาพยนตร์) Fashion (แฟชั่น) Fighting (ศิลปะการต่อสู้) และ Festival (งานเทศกาล) Faith (ความเชื่อความศรัทธา) Folk (วัฒนธรรมพื้นบ้าน) และ Fine Arts (สถาปัตยกรรม) ผ่านสื่อต่างด้วยวิธีที่เหมาะสมตามแต่ละรูปแบบของมรดกทางวัฒนธรรมที่สามารถเชื่อมโยงไปยังกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง และในขณะเดียวกันควรมีการกระตุ้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเผยแพร่ รักษา และพัฒนาต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรมของภูเก็ตให้เกิดมูลค่าเพิ่ม สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชมและสนใจในมรดกทางวัฒนธรรมของภูเก็ต ดังนั้นการมีส่วนร่วมของภาครัฐและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องนอกจากส่งเสริมพัฒนาแล้วยังต้องมีการรณรงค์ในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมไว้อีกด้วย สอดคล้องกับการวิจัยของ Gao et al. (2009) กล่าวว่าความสำคัญของการท่องเที่ยวในท้องถิ่นเป็นการปรับเปลี่ยนเศรษฐกิจและพัฒนา การวิจัยของฐิตาภา บำรุงศิลป์ และคณะ (2564) ที่กล่าวถึงศักยภาพ ด้านภูมิปัญญาและวัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งดึงดูดใจและเพิ่มการประสบการณ์ที่ประทับใจแก่นักท่องเที่ยวตลอดจนมีการพัฒนาเส้นทางกิจกรรมและเทศกาลต่างๆให้เกิดในแหล่งท่องเที่ยว ส่วนประเด็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์จากหน่วยงานของภาครัฐหรือเอกชนในเรื่องของการมีกิจกรรมพิเศษตามเทศกาลและโอกาส เช่น ถนนคนเดิน เทศกาลอาหาร การวิจัยของปรีชา ตั้งสุขชัยศิริ และคณะ (2565) แนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของซอฟต์แวร์มรดกด้านอาหารพื้นถิ่นจังหวัดสุโขทัย พบว่า หน่วยงานภาครัฐควรเพิ่มการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ รวมถึงการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมอาหารพื้นถิ่นจังหวัดสุโขทัยในทุกกิจกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัด เพื่อเป็นการนำซอฟต์แวร์มรดกด้านอาหารพื้นถิ่นที่มีอัตลักษณ์และความหลากหลายของรายการอาหารมาขับเคลื่อนในการท่องเที่ยวของจังหวัด

สุดท้ายแล้วการสร้างมรดกทางวัฒนธรรมให้เป็นซอฟต์แวร์มรดกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตเริ่มจากหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนต้องมีการร่วมมือกันในการดำเนินงาน อาจจะเป็นรูปแบบภาครัฐมีการ

สนับสนุนงบประมาณ และภาคเอกชนเป็นหน่วยการในการผลักดัน อาทิ จัดแคมเปญ Cultural Heritage Festival ขึ้นมา มีการเผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมทั้ง 8 อย่างของภูเก็ตให้เป็นที่รู้จักและน่าสนใจ เป็นต้น

สรุปการสร้างซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของภูเก็ต พบว่า ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนต้องมีการทำงานร่วมกันในการที่จะนำมรดกทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ของจังหวัดภูเก็ตมาพัฒนาและผลักดันให้เกิดเป็นซอฟต์แวร์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของภูเก็ต และในขณะเดียวกันก็ต้องมีการอนุรักษ์ รักษา และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมของภูเก็ตส่งต่อให้เยาวชนรุ่นหลัง เพื่อให้เกิดการไหลเวียนความรู้

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับซอฟต์แวร์มรดกทางวัฒนธรรมทั้ง 8F ของจังหวัดภูเก็ต โดยการนำเสนอผ่านสื่อช่องทางต่างๆ ของจังหวัด อาทิ การสร้าง Story telling ของมรดกทางวัฒนธรรมแต่ละอย่าง เพื่อที่จะได้ใช้มรดกทางวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นซอฟต์แวร์อย่างเต็มรูปแบบในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต

2. การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวต่อยอดจากมรดกทางวัฒนธรรม องค์การภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ และคนในชุมชน ควรร่วมมือกันในการที่จะใช้มรดกทางวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือซอฟต์แวร์เพื่อเป็นการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัด ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวสามารถใช้ข้อมูลตรงนี้ไปปรับใช้ จัดทำโปรแกรมนำเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มสนใจเฉพาะแบบนี้เพื่อเป็นอีกหนึ่งช่องทางการทำรายได้ให้กับบริษัทได้อีกด้วย

### ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรขยายการศึกษาไปศึกษาถึงการรับรู้และความสนใจที่มีต่อมรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดภูเก็ต จากมุมมองของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่แท้จริงว่ามรดกทางวัฒนธรรมสามารถดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนจังหวัดภูเก็ตได้จริงหรือไม่

## เอกสารอ้างอิง

กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน. (2566). *แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน พ.ศ. 2566 – 2570*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566, จาก : <http://www.osmsouth-w.moi.go.th/main/page/28>

ฐิตาภา บำรุงศิลป์, รัตนะ ทิพย์สมบัติ,ชัตติยาภรณ์ มณีชัย,ชญาณี วีระมน,ทิวาทิพย์ บาศรี,อนงค์นาฏ โอมประพันธ์, กชนิภา จันท์เทศ และ รัชนิกร จีสันเทียะ.(2564). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว ชุมชนบ้านวังรี จังหวัดนครนายก. *วารสารวิทยาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. 3(3), 1-14.

จิรัชญา ชัยเกษม. (2563). *อัตลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงอาหารรูปแบบมรดกวัฒนธรรมมีชีวิตในเขตเมืองเก่าภูเก็ต*.

ขอนแก่น: คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ระดับปริญญาของวิทยานิพนธ์. ชื่อมหาวิทยาลัย.

- ปรีชา ตั้งสุขชัยศิริ ภัทร สารราษฎร์ และหงสกุล เมสนุกุล.(2565). แนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของซอฟต์แวร์ด้านอาหารพื้นถิ่นจังหวัดสุโขทัย. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. 4(2), 78-89.
- พรรณณี สอนเพลง และคณะ.(2559). *การท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Gastronomic Tourism)* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566, จาก : [https://www.mots.go.th/download/article/article\\_20160801202503.pdf](https://www.mots.go.th/download/article/article_20160801202503.pdf)
- พฤติยาพร มณีรัตน์ และประสพชัย พสุนนท์. (2565). ปัจจัยด้านคุณค่ามรดกทางวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงอาหารของนักท่องเที่ยวในชุมชนย่านเมืองเก่าจังหวัดภูเก็ต. *วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(2), 667 – 703.
- สาธิตา สกลรัตน์กุลชัย และกรรณิกา สงวนสินธุกุล. (2563). การศึกษาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอาหารในพื้นที่ที่มีบริบทต่างกัน กรณีศึกษาจังหวัดนครปฐม. *วารสารวิจัยและสาระสถาปัตยกรรม/การผังเมือง*, 18(1), 1-18.
- สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้. (2566). *ทำความเข้าใจกับความหมายที่แท้จริงของ Soft Power. The Knowledge*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 11 กุมภาพันธ์ 2566, จาก : <https://www.nstda.or.th/library>.
- สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2566). *ผลักดันส่งเสริมวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ 5F*. [ออนไลน์]. ค้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566, จาก : [https://www.nstda.or.th/home/news\\_post/potential-culture-5f/](https://www.nstda.or.th/home/news_post/potential-culture-5f/).
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2560 – 2564)* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2566, จาก : [https://www.nesdc.go.th/ewt\\_news](https://www.nesdc.go.th/ewt_news).
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)* [ออนไลน์]. ค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2566, จาก: [https://www.nesdc.go.th/ewt\\_news](https://www.nesdc.go.th/ewt_news).
- อนันต์ ชูโชติ. (2562). เมืองเก่าภูเก็ต: พัฒนาการจากอุตสาหกรรมเหมืองแร่สู่การท่องเที่ยว. *วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล.*, 2(1), 1-10
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches* (2<sup>nd</sup> Ed.). California : Sage Publications, Inc.
- Cohen L. and Manion, L. (1994). *Research Method in education*. (4<sup>th</sup> Ed). New York : Routledge.
- Gao, S., Huang, S., and Huang, Y.(2009). Rural tourism development in China. *International Journal of Tourism Research*, 11(5), 439-450.
- McClory, J. (2019). *The Soft Power 30: A Global Ranking of Soft Power 2019*. Portland: Communications and USC Center on Public Diplomacy. 125 pages.
- บุคลากรกรม  
 ตัวแทนภาครัฐ ก (ผู้ให้สัมภาษณ์). ธีรัญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดภูเก็ต 71 หมู่ 5, ถนนวิจิตรสงคราม, ตำบลวิจิตร อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต, 83000. เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566.  
 ตัวแทนภาครัฐ ข (ผู้ให้สัมภาษณ์). ธีรัญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดภูเก็ต 195 ถนนรัตนโกสินทร์ 200 ปี ตำบลตลาดเหนือ อำเภอเมืองภูเก็ต ภูเก็ต 83000. เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566.

ตัวแทนภาครัฐ ค (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 21 หมู่ที่ 6 ถ.เทพกระษัตรี ตำบล รัชฎา อำเภอเมืองภูเก็ต ภูเก็ต 83000. เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2566.

ตัวแทนสมาคม ก (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต 94 ถ.ทวิวงศ์ ต.ป่าตอง อ.กะทู้ จ.ภูเก็ต 83150. เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2566.

ตัวแทนสมาคม ข (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต 94 ถ.ทวิวงศ์ ต.ป่าตอง อ.กะทู้ จ.ภูเก็ต 83150. เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2566.

ตัวแทนเครือข่าย ก (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่วิสาหกิจย่านชุมชนเมืองเก่าจังหวัดภูเก็ต 49 ถนนกลาง ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000. เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566.

ตัวแทนเครือข่าย ข (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่วิสาหกิจย่านชุมชนเมืองเก่าจังหวัดภูเก็ต 49 ถนนกลาง ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000. เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566.

ตัวแทนหมู่บ้านวัฒนธรรมกลางบ้านแซนน ก (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่หมู่บ้านวัฒนธรรมกลางบ้านแซนน หมู่ 2 ตำบลเทพกษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต. เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566.

ตัวแทนหมู่บ้านวัฒนธรรมกลางบ้านแซนน ข (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่หมู่บ้านวัฒนธรรมกลางบ้านแซนน หมู่ 2 ตำบลเทพกษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต. เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2566.

ตัวแทนมิวเซียมภูเก็ต (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). เมืองเก่าจังหวัดภูเก็ต ถนนกลาง ตำบลตลาดใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000. เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2566.

ตัวแทนสนามมวยบางลาป่าตอง (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ตำบลป่าตอง อำเภอกะทู้ ภูเก็ต 83150. เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2566.

นักวิชาการ ก (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 21 หมู่ที่ 6 ถ.เทพกระษัตรี ตำบล รัชฎา อำเภอเมืองภูเก็ต ภูเก็ต 83000. เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2566.

นักวิชาการ ข (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 21 หมู่ที่ 6 ถ.เทพกระษัตรี ตำบล รัชฎา อำเภอเมืองภูเก็ต ภูเก็ต 83000. เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2566.

นักวิชาการ ค (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 21 หมู่ที่ 6 ถ.เทพกระษัตรี ตำบล รัชฎา อำเภอเมืองภูเก็ต ภูเก็ต 83000. เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2566.

นักวิชาการ ง (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต 80 หมู่ที่ 1 ถนน วิชิตสงคราม ตำบล กะทู้ อำเภอกะทู้ ภูเก็ต 83120. เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2566.

นักวิชาการ จ (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต 80 หมู่ที่ 1 ถนน วิชิตสงคราม ตำบล กะทู้ อำเภอกะทู้ ภูเก็ต 83120. เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2566.

นักวิชาการ ฉ (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). ที่คณะกรรมการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ศูนย์ภูเก็ต. วิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต อาคารรัชฎา ชั้น 4 อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 8300. เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2566.

ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ก (ผู้ให้สัมภาษณ์).ปริญญา กลางนุรักษ์ (ผู้สัมภาษณ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 21 หมู่ที่ 6 ถ.เทพกระษัตรี ตำบล รัชฎา อำเภอเมืองภูเก็ต ภูเก็ต 83000. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566.

ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว ข (ผู้ให้สัมภาษณ์). วิทยานิพนธ์. วิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต  
21 หมู่ที่ 6 ถ. เทพกระษัตรี ตำบล รัชฎา อำเภอเมืองภูเก็ต ภูเก็ต 83000. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566.  
มัทคุเทศก์ ก (ผู้ให้สัมภาษณ์). วิทยานิพนธ์. วิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 21 หมู่ที่ 6  
ถ. เทพกระษัตรี ตำบล รัชฎา อำเภอเมืองภูเก็ต ภูเก็ต 83000. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2566.